

wat is het LKP?

Het Landelijk KoördinatiePunt groepen kerk en homoseksualiteit (LKP) is een koepelorganisatie van ruim 20 groepen op het terrein van geloof, kerk en homoseksualiteit.

Het LKP streeft er naar dat in de samenleving (en in het bijzonder in de kerken) lesbische en homoseksuele (en dus ook biseksuele) vrouwen en mannen een volwaardige plaats in kunnen nemen, zodat in de kerken seksuele voorkeur er niet toe doet bij zaken als het uitoefenen van allerlei functies (als beroepskracht of als vrijwillig/st/er), het deel hebben aan de sacramenten en het (in)zegenen van relaties.

Het LKP heeft kennis genomen van het lespakket *Helemaal anders* van Different, en wijst dit werkstuk met kracht af. Vanuit onze bijbelse opdracht geloven wij dat homo's en lesbo's ten volle bestaansrecht hebben, en achten wij de door Different gewezen weg desastreus.

onze visie op de bijbel en op homoseksualiteit

De beweging van gelovige homo's en lesbo's zoals vertegenwoordigd door het LKP is divers van samenstelling, over de hele breedte van de kerken: protestants en katholiek, vrijzinnig en orthodox. Wij gaan op verschillende manieren met de bijbel om (het is hier niet de plaats om daar nader op in te gaan), maar veruit de meesten uit onze achterban achten homoseksueel gedrag niet in strijd met de bijbelse boodschap. Slechts in enkele van de aangesloten groepen zitten ook leden die homoseksueel gedrag als 'zondig' beschouwen, en die daarom voor een celibataire levenswijze kiezen. Zulke homo's en lesbo's zijn met name te vinden in de werkgroepen ContrariO (die haar leden vanouds vooral betreft uit de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt) en Refoanders (een nog jonge werkgroep, voor homo's en lesbo's uit de Gereformeerde Gemeenten en vergelijkbare reformatorische kerken). Binnen deze organisaties gaat men er van uit dat het ieders persoonlijke verantwoordelijkheid voor God is om al dan niet een homoseksuele relatie aan te gaan. Maar zelfs bij deze groepen gaat men niet de weg die Different wijst.

Velen van ons kunnen zich uitstekend vinden in de kwalificatie die pater Jan van Kilsdonk SJ ooit gaf: "homoseksualiteit is een vondst van de Schepper". In hoeverre er aangeboren eigenschappen een rol spelen, én er mogelijk invloeden vanuit de omgeving mee bepalend zijn, dat heeft de wetenschap nooit vastgesteld. En wat belangrijker is: dat vinden wij hooguit misschien interessant, maar niet relevant voor ons bestaan als homo of lesbo. Al tientallen jaren gaat men er in de wetenschap van uit dat het al in de vroege jeugd vastligt of iemand zich later geheel of overwegend op de eigen sekse zal richten, en dat deze voorkeur niet te veranderen is. Daarnaast zeggen velen van ons het nog altijd Jos van Ussel na: de mens is in aanleg een biseksueel wezen; al overheerst bij de meeste mensen de heteroseksuele, en bij het gros van de overigen de homoseksuele component.

de visie van Different

Met de bijbelse gegevens is Different gauw klaar. De website vermeldt (in hoofdstuk 'Different', paragraaf 'Visie'): "In onze visie op seksualiteit staat het bijbelse denken centraal. De Bijbel geeft duidelijke kaders aan waarbinnen seksualiteit een plaats heeft, namelijk het huwelijk tussen man en vrouw. De Bijbel wijst seks buiten de huwelijksrelatie af. Dat geldt zowel voor overspel als voor bijvoorbeeld de homo- of pedoseksuele levensstijl."

Voor Different is het verschijnsel homoseksualiteit een kwestie van 'scheefgroei'. Daar is hun therapie helemaal op gericht. Ze wijzen de gedachte dat er een aangeboren component zou kunnen zijn, volledig af, want dan ligt verandering in homoseksuele richting, zoals zij proberen te bewerken, uiteraard niet zo voor de hand. Ook in de ogen van Different kan iemand biseksueel zijn, voor hen is dat een kwestie van de mate van (slechte) invloeden die iemand heeft ondergaan. Dit in tegenstelling tot onze visie in dezen: het hangt er vooral van af wie je ontmoet, of je als biseksueel op een man of een vrouw valt.

Different hanteert in haar aanpak een omstreden psychoanalytische theorie die wetenschappelijk inmiddels als zodanig verouderd is: de opvatting dat homoseksualiteit door relationele en sociale factoren is bepaald. Op die manier probeert ze haar religieuze opvatting dat homoseksualiteit zondig is ook psychologisch als scheefgroei te duiden, om zo een legitimatie voor psychologische hulpverlening in handen te hebben.

en dat lespakket dan?

Het lespakket bestaat uit twee delen: een werkboek (voor de leerlingen zelf) en een docentenhandleiding.

Het werkboek oogt vrij onschuldig. Vragenderwijs en aan de hand van stellingen waarover de leerlingen worden gevraagd hun mening te vormen, worden 'een aantal weetjes' over homoseksuelen en over seksualiteit in het algemeen gepresenteerd. Daarbij wordt wel duidelijk gemaakt dat homoseksualiteit 'tegen Gods bedoeling' is.

In de docentenhandleiding wordt in het hoofdstuk 'Opzet' geschetst dat ontwikkelingen in kerk en samenleving tot dit project nopen. Daarom wil Different homoseksualiteit bespreekbaar maken. Men wil dit echter doen zonder dat daar openlijk levende homo's of lesbo's bij aanwezig zijn. Men vindt ook dat leerlingen die zich afvragen of ze misschien homoseksuele gevoelens hebben, daar in de les ook maar beter niet mee voor de dag kunnen komen.

De docent wordt verteld hoezeer pubers en adolescenten het moeilijk kunnen hebben met hun seksuele gevoelens, hem of haar wordt geschetst hoe homoseksuele gevoelens zich ontwikkelen, en hij of zij wordt geïnstrueerd daar begripvol mee om te gaan. Het gesprek gaat dus uitsluitend over de afwezige 'ander', teneinde jongeren die twijfelen over hun gerichtheid, dan wel al duidelijk homoseksuele gevoelens hebben, te vertellen dat ze een 'andere keuze' kunnen maken en hen in de richting van een vertrouwenspersoon te loodsen.

Wij vinden deze werkwijze van Different laakbaar. Het komt er op neer te voorkomen dat jongeren in contact komen met de voorlichting vanuit de homobeweging, zodat zij geen kennis krijgen van een homoseksuele leefwijze, laat staan zichzelf in die richting gaan oriënteren of voor een homoseksuele levensstijl zouden kiezen. Integendeel, men probeert zóveel begrip te hebben voor de eventuele aarzelingen en problemen van die jongeren dat ze deze steeds beter ontwikkelen, en als ze rijp zijn voor 'hulpverlening', hen op een nieuwe weg te wijzen, want de bijbel biedt antwoorden, aldus Different.

In het hoofdstuk 'Visie' van de docentenhandleiding wordt het model van Different nader omschreven:

- homoseksualiteit is het gevolg van scheefgroei;
- een christen hoeft deze gevoelens niet (als identiteit) te aanvaarden;
- onze seksuele gerichtheid is beweeglijk, er is een weg naar verandering (al vindt deze verandering niet altijd volledig plaats).

Vervolgens wordt er op de website van Different gewezen, waar veel algemene informatie te vinden is (vooral veel materiaal voor jongeren) en waar wordt geschetst op welke wijze hulpverlening wordt geboden.

Ten slotte wordt er nog een 'Toelichting' op (werken met) het werkboek gegeven. Hierin wordt onder andere nader ingegaan op de zogenaamde homo-identiteit, waarbij het plakken van 'etiketten' om meerdere redenen wordt afgewezen. Bij één van die redenen willen wij nog even stilstaan. Er wordt gesteld: "Etiketten zijn onvolledig, iemands seksuele oriëntatie is slechts een onderdeel van wie iemand is." Hier kunnen wij van harte mee instemmen. Maar uit verhalen van mensen die ooit bij de EHAH (Evangelische Hulp aan Homofielen, zoals Different tot 2004 heette) een poging tot verandering hebben ondernomen, weten wij dat juist in zo'n periode je seksuele gerichtheid een allesoverheersend gegeven wordt dat het hele leven domineert. Tegenover een jongere die worstelt met zijn gevoelens, kan het echter uiterst zinvol zijn even nadrukkelijk dat etiket als het ware op te doen, twee etiketten zelfs: hier ben ik, christen én homo/lesbisch, en ik leid hiermee een gelukkig leven!

hulpverlening

Wij willen hier beknopt de aanpak van Different weergeven. Men werkt in 6 fasen:

0 - intake: een individueel gesprek;

1 - coming out (ook deze term uit de homobeweging is geannexeerd!): een aantal individuele gesprekken om de hele ontwikkelingsgeschiedenis van de cliënt te inventariseren;

2 - kennis en inzicht: groepsbijeenkomsten over de oorzaken van homoseksualiteit;

3 - gedragsverandering: groepsbijeenkomsten over het veranderingsproces; als de cliënt voldoende overtuigd is;

4 - verwerking: dan wordt "middels een aantal individuele gesprekken aandacht besteed aan de blokkades die de cliënt in zijn groei belemmeren. Vaak is er sprake van een onverwerkt trauma."

5 - groei: aldus gehersenspoeld krijgt de cliënt nog een aantal groeps gesprekken met aandacht voor persoonlijke groei.

en, helpt het?

Different, oftewel zijn voorloper de EHAH, dankt zijn ontstaan aan een boekje van Johan van der Sluis: *Ik ben niet meer zo. Getuigenissen van een genezen homoseksueel*. Op de websites van Different en enkele verwante organisaties (bijv. de Stichting 'Onze Weg') vindt men diverse andere getuigenissen.

Wij kennen ook mensen die met teleurstelling en frustratie terugdenken aan een periode in hun leven gedurende welke ze hebben geprobeerd om (met behulp van de EHAH en dergelijke clubs) van hun seksuele voorkeur af te komen.

Deze hebben de ervaring dat ze gemanipuleerd zijn, ook al hadden de hulpverleners van Different goede intenties. Hun wordt namelijk steeds voorgehouden dat hun homoseksuele gevoelens te maken hebben met een tekort aan contact met hun eigen manzijn of vrouwzijn. Different suggereert dat je dit tekort door bewustwording gaandeweg kunt oplossen. De meesten ervaren echter dat de homoseksuele behoefte aanwezig blijft. Omdat deze behoefte in de aanpak van Different negatief geduid wordt, vergroten ze in feite het minderwaardigheidsgevoel waarmee ze bij Different in therapie zijn gegaan; het gevoel dat hun homoseksualiteit een gebrek is. Daarbij komt dat de aanpak van Different suggereert dat je als praktiserend homoseksueel geen gelukkig leven kunt leiden. Op die manier bindt men cliënten op een onvolwassen manier aan zich, en dat ook nog eens op grond van onjuiste informatie.

Als cliënten er uiteindelijk achter komen dat deze therapie niet werkt, hebben ze soms lange tijd nodig om zich te ontworstelen aan de mindset die hun door Different is opgedrongen. Omdat het een psychologische hulpverlening betreft, is dat soms niet zonder gevolgen van schade.

Wij willen niet uitsluiten dat er ook mensen zijn die na zo'n 'therapie' geen homoseksuele gevoelens meer kennen of bij zichzelf ook heteroseksuele gevoelens ontdekt hebben. Echter, een deel van de bevolking is biseksueel. Wij kennen allemaal (naast mensen die pas op latere leeftijd bij zichzelf homoseksuele gevoelens bespeurden) mensen die na een kortere of langere periode van (een gelukkig) leven als lesbo of homo, opeens (soms tot hun eigen verbijstering) voor iemand van het andere geslacht vielen!